

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษารุ่นนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Predictive Correlational Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และปัจจัยทำนาย พฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ ที่มารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ และคลินิกโรคหัวใจ โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 200 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 6 ชุด คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรค แบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ แบบสอบถามการรับรู้อุปสรรค แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตน แบบสอบถามปัจจัยด้านอิทธิพลระหว่างบุคคล ดำเนินการเก็บข้อมูล ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2550 ผลการวิจัยนำเสนอด้วยตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการเจ็บป่วยของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการเจ็บป่วย ($n = 200$)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (200 คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	105	52.5
หญิง	95	47.5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (200 คน)	ร้อยละ
อายุ ($\bar{x} = 64.1, SD = 11.3$)		
น้อยกว่า 40 ปี	4	2.0
40-60 ปี	73	36.5
มากกว่า 60 ปี	123	61.5
สถานภาพสมรส		
คู่	164	82.0
โสด	4	2.0
หม้าย	27	13.5
หย่า/แยก	5	2.5
ระดับการศึกษา ($\bar{x} = 5.5, SD = 4.3$)		
ไม่ได้เรียน (0 ปี)	17	8.5
ประถมศึกษา (1-6 ปี)	143	71.5
มัธยมศึกษา (7-12 ปี)	21	10.5
ปริญญาตรี (13-16 ปี)	17	8.5
สูงกว่าปริญญาตรี (มากกว่า 16 ปี)	2	1.0
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	98	49.0
ประกอบอาชีพ	102	51.0
เกษตรกร	25	12.5
รับจ้าง	22	11.0
รับราชการ	32	16.0
ค้าขาย	18	9.0
ธุรกิจส่วนตัว	5	2.5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (200 คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน ($\bar{x} = 6,217.5, SD = 7,609.8$)		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	133	66.5
5,000-10,000 บาท	29	14.5
10,001-15,000 บาท	13	6.5
15,001-20,000 บาท	14	7.0
มากกว่า 20,000 บาท	11	5.5
ระยะเวลาการเจ็บป่วย ($\bar{x} = 4.8, SD = 3.3$)		
ต่ำกว่า 5 ปี	135	67.5
5-10 ปี	57	28.5
มากกว่า 10 ปี	8	4.0

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 52.5 มีอายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 61.5 ($\bar{x} = 64.1, SD = 11.3$) มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 82.0 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 71.5 ไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 49.0 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 66.5 ($\bar{x} = 6,217.5, SD = 7,609.8$) และมีระยะเวลาการเจ็บป่วยน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 67.5 ($\bar{x} = 4.8, SD = 3.3$)

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ

พฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ วิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยการหาค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ ($n = 200$)

พฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรค	พิสัย	$\bar{x}$	SD	ระดับ
โดยรวม	30-150	118.27	6.83	สูง
รายด้าน				
การเลือกซื้ออาหาร	4-20	9.91	3.55	ปานกลาง
การประกอบอาหาร	4-20	13.79	2.31	ปานกลาง
สุขนิสัยในการรับประทานอาหาร	4-20	15.91	2.54	สูง
การรับประทานอาหาร	18-90	78.67	4.25	สูง

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 118.27, SD = 6.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมด้านการเลือกซื้ออาหารเฉพาะโรคอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 9.91, SD = 3.55$) พฤติกรรมด้านการประกอบอาหารเฉพาะโรคอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 13.79, SD = 2.31$) พฤติกรรมด้านสุขนิสัยในการรับประทานอาหารเฉพาะโรคอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 15.91, SD = 2.54$) และพฤติกรรมด้านการรับประทานอาหารเฉพาะโรคอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 78.67, SD = 4.25$)

ส่วนที่ 3 การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนของครอบครัว การสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนของครอบครัว การสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยการหาค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนของครอบครัว การสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ ($n = 200$)

ปัจจัย	พิสัย	$\bar{x}$	SD	ระดับ
การรับรู้ประโยชน์	19-95	78.42	7.62	สูง
การรับรู้อุปสรรค	14-70	27.78	6.81	ต่ำ
การรับรู้สมรรถนะแห่งตน	9-45	35.99	3.34	สูง
การสนับสนุนของครอบครัว	9-45	31.01	5.56	ปานกลาง
การสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพ	8-40	22.68	4.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรม การรับประทานอาหารเฉพาะโรคอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 78.42$, $SD = 7.62$) คะแนนการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมรับประทานอาหารเฉพาะโรคอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 27.78$, $SD = 6.81$) คะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของพฤติกรรมรับประทานอาหารเฉพาะโรคอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 35.99$, $SD = 3.34$) คะแนนการได้รับการสนับสนุนของครอบครัวต่อพฤติกรรม รับประทานอาหารเฉพาะโรคอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 31.01$, $SD = 5.56$) และคะแนน การได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพต่อพฤติกรรมรับประทานอาหารเฉพาะโรค อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 22.68$, $SD = 4.60$)

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพสมรส ระยะเวลาการเจ็บป่วย การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนของครอบครัว การสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพ กับพฤติกรรม การรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ

หลังจากทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า การกระจายข้อมูลของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม มีการกระจายแบบปกติ (Normal Distribution) จึงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่าง สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการเจ็บป่วย การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนของครอบครัว การสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพ กับพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
1. สถานภาพสมรส	.087
2. ระดับการศึกษา	.126
3. อาชีพ	.060
4. รายได้	.158*
5. ระยะเวลาการเจ็บป่วย	.058
6. การรับรู้ประโยชน์	.221**
7. การรับรู้อุปสรรค	-.290**
8. การรับรู้สมรรถนะแห่งตน	.343**
9. การสนับสนุนของครอบครัว	.255**
10. การสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพ	.197**

* $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ ได้แก่ รายได้ ($r = .158, p = .026$) การรับรู้ประโยชน์ ($r = .221, p = .002$) การรับรู้สมรรถนะแห่งตน ($r = .343, p = .001$) การสนับสนุนของครอบครัว ($r = .255, p = .001$) และการสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพ ($r = .197, p = .005$) ส่วนการรับรู้อุปสรรค มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการรับประทานอาหาร ($r = -.290, p = .001$) แต่พบว่า สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาการเจ็บป่วย ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กับพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ

ส่วนที่ 5 ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจวิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ตัวแปรต้นได้แก่ รายได้ การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การรับรู้อุปสรรค การสนับสนุนของครอบครัว การสนับสนุนของบุคลากรทางสุขภาพและตัวแปรตามได้แก่ พฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ

ตัวแปรทำนาย	<i>R</i>	<i>R</i> ²	Adjust <i>R</i> ²	<i>b</i>	Beta	<i>t</i>
การรับรู้สมรรถนะแห่งตน	.343	.118	.114	.483	.236	32.1***
การรับรู้อุปสรรค	.385	.149	.140	-.171	-.170	-2.41**
การสนับสนุนของครอบครัว	.411	.169	.156	.182	.149	2.17*

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Constant = 99.966, $F = 4.727$, $p < .001$

จากตารางที่ 5 พบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ มีทั้งหมด 3 ตัวแปรได้แก่ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การรับรู้อุปสรรค และการสนับสนุนของครอบครัวโดยสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของกลุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 16.9 ($p < .05$)

ตัวทำนายตัวแรกที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในสมการคือ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจได้ร้อยละ 11.8 ($p < .001$)

ตัวทำนายตัวที่สองที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในสมการคือ การรับรู้อุปสรรค พบว่าสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14.9 ($p < .01$)

ตัวทำนายตัวที่สามที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในสมการคือ การสนับสนุนของครอบครัว พบว่าสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.9 ($p < .05$)

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นสามารถสร้างสมการถดถอย เพื่อทำนายพฤติกรรม การรับประทานอาหารเฉพาะโรคของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจ ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ (Y)

$$\text{พฤติกรรมการรับประทานอาหาร} = 99.966 + 0.483 (\text{การรับรู้สมรรถนะแห่งตน}) - 0.171 (\text{การรับรู้อุปสรรค}) + 0.182 (\text{การสนับสนุนของครอบครัว})$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน (Z)

$$Z_{\text{พฤติกรรมการรับประทานอาหาร}} = 0.236 (Z_{\text{การรับรู้สมรรถนะแห่งตน}}) - 0.170 (Z_{\text{การรับรู้อุปสรรค}}) + 0.149 (Z_{\text{การสนับสนุนของครอบครัว}})$$